Bouše, Zdeněk Bonaventura

Paradox křesťanství

Praha 1978

- - - - - - -

3.11.98 odeslán dopis z Brna (od Jiřího Hanuše), kde jsem žádán o „reakci“ na text Bonaventury Boušeho do Teologického sborníku (vycházejícího v Brně). „Reakce“ může být „tak na 2-3 NS“, uzávěrka je posledního prosince. – Chci něco napsat, ale nebude to snadné, nemá-li to upadnout hluboce pod úroveň textu, který napsal před 2O lety Zdeněk Bouše a který jsme tehdy četli.

- - - - - -

Bonaventura Bouše chce nikoli postihnout „nezničitelné jádro“, které v sobě tají „věky vyzrálá a dnes přezrálá slupka“ institucionalizovaného a zideologizovaného (dokonce zmytologizovaného!) „křesťanského náboženství“, ale prostě k němu spíše jen náznakem poukázat. Že nejde a nemůže jít o postižení, vyplývá z toho, že tímto jádrem je „zcela nové a nikdy zúplna nevyslechnuté slovo, život a smrt Ježíše Nazaretského, jeho životní postoj a smýšlení“. Tím nejpodstatnějším pro ono „slovo, život a smrt“ člověka Ježíše je jeho orientace na „očekávání nového věku, kterému říkal království boží“ – v tom se Bouše shoduje s předními teology naší doby. Bouše mluví o „nahém křesťanství - to mu umožňuje jeho metafora jádra, zbaveného slupky. Pro mne je ovšem otázkou, zda tato metafora sedí: snad je možno jednu slupku odhodit, ale k „jádru“ se můžeme dostat jen přes jinou, náhradní slupku. „Jádro“ bez slupky nám po mém soudu není (a ani napříště lidem nebude) k dispozici. A proto nemůžeme nepřiznat křesťanským předchůdcům, že také oni k onomu jádru zcela legitimně pronikali přes nějaké slupky. Můžeme – a domnívám se, že plným právem - kritizovat ty jejich slupky, ale nemůžeme jim vyčítat, že nešli k jádru (mnozí totiž navzdory vadám použitých slupek zjevně k jádru šli, někteří dokonce s pozoruhodným porozuměním, velkým úsilím a intenzitou, takže stojí za to jim věnovat náležitou pozornost). Ani my totiž nemůžeme jít přímo k „jádru“, nýbrž opět pouze přes nějaké nové – totiž zase naše – slupky. Ostatně sám Bouše mluví o podivuhodných výsledcích, jichž dosáhlo křesťanství „ve své institucionalizaci a mytologizaci“, tj. v budování svých (vždy dobových) slupek.

Bouše, Zdeněk Bonaventura

Paradox křesťanství

Praha 1978

- - - - - - -

3.11.98 odeslán dopis z Brna (od Jiřího Hanuše), kde jsem žádán o „reakci“ na text Bonaventury Boušeho do Teologického sborníku (vycházejícího v Brně). „Reakce“ může být „tak na 2-3 NS“, uzávěrka je posledního prosince. – Chci něco napsat, ale nebude to snadné, nemá-li to upadnout hluboce pod úroven textu, který napsal před 2O lety Zdeněk Bouše a který jsme tehdy četli.

- - - - - -

Bonaventura Bouše chce nikoli postihnout „nezničitelné jádro“, které v sobě tají „věky vyzrálá a dnes přezrálá slupka“ institucionalizovaného a zideologizovaného (dokonce zmytologizovaného!) křesťanského náboženství“, ale prostě k němu spíše jen náznakem poukázat. Že nejde a nemůže jít o postižení, vyplývá z toho, že tímto jádrewm je „zcela nové a nikdy zúplna nevyslechnuté slovo, život a smrt Ježíše Nazaretského, jeho životní postoj a smýšlení“. Tím nejpodstatnějším pro ono „slovo, život a smrt“ člověka Ježíše je jeho orientace na „očekávání nového věku, kterému říkal království boží“ – v tom se Bouše shoduje s předními teology naší doby. Bouše mluví o „nahém křesťanství - to mu umožňuje jeho metafora jádra, zbaveného slupky. Pro mne je ovšem

otázkou, zda tato metafora sedí: snad je možno jednu slupku odhodit, ale k jádru se můžeme dostat jen přes jinou, náhradní slupku. Jádro bez slupky nám po mém soudu není k dispozici. A proto nemůžeme nepřiznat křesťanským předchůdcům, že také k onomu jádru pronikali přes nějaké slupky. Můžeme právem kritizovat ty jejich slupky, ale nemůžeme jim vyčítat, že nešli k jádru. Ani my nemůžeme jít k jádru. Leč přes nějaké nové – naše – slupky.